

1405-38

oranjewoud

Uitbreiding Golfbaan De Lingewaelsche Natuurtoets

projectnr. 1907-147987
versie definitief
11 mei 2006

Uitbreiding Golfbaan De Lingewaelsche

Natuurtoets

projectnr. 1907-147987
versie definitief
11 mei 2006

Auteurs

L. van Oirschot-Beerens
M.L. Braad

Opdrachtgever

De Lingewaelsche Beheer B.V.
Haarweg 3
4212 KJ SPIJK

datum vrijgave	beschrijving versie	goedkeuring	vrijgave
11 mei 2006	definitief	L. Koks	B.v. Dijck

	Inhoud	Blz.
1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Werkwijze	3
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Huidige gebiedskenmerken	5
2.2	Bureaustudie	5
2.3	Veldbezoek	6
2.4	Aanwezige beschermde flora- en faunasoorten	6
2.5	Conclusie beschermde soorten	8
3	Toetsing effecten planontwikkeling	9
3.1	Beschrijving voorgenomen ingreep	9
3.2	Effecten ingreep op natuurwaarden	9
3.3	Schadebeperkende maatregelen	11
3.4	Conclusie effecten op beschermde soorten	12
4	Aanvullend onderzoek	15
4.1	Aanleiding	15
4.2	Terreinbezoek	15
4.3	Resultaten	16
5	Conclusies en aanbevelingen	17
5.1	Conclusie	17
5.2	Compensatie	18
5.3	Zorgplicht	19
6	Literatuur	21
Bijlagen		
Bijlage 1	Bevindingen terreinbezoek en bureaustudie	
Bijlage 2	Wettelijk Kader	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Lingewaelsche Beheer B.V. is in samenwerking met de gemeente Lingewaal voornemens de bestaande 9-holes Golfbaan De Lingewaelsche ten westen van het recreatiegebied Lingebos uit te breiden tot een 18+9 golfbaan (18 holes + 9 kleinere holes) inclusief nieuwe oefenvoorzieningen, een verblijfsaccommodatie ("golflodge") en een golfschool ("golf academy"). De bestaande golfbaan wordt opnieuw vormgegeven en geïntegreerd in het totaal.

In het kader van de plan- en besluitvorming rond de uitbreiding van de golfbaan moet de m.e.r.-procedure worden doorlopen. De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan het nieuwe (voorontwerp)-bestemmingsplan.

In het huidige bestemmingsplan heeft het plangebied voor de uitbreiding de functie "Agrarisch met landschapswaarden", openheid AL(o). Omdat realisatie van een golfbaan niet past binnen deze vigerende bestemming moet het bestemmingsplan worden aangepast / gewijzigd.

De onderhavige natuurtoets is een van de deelonderzoeken die noodzakelijk is vanwege de te doorlopen planologische procedure en is daarnaast nodig voor het in beeld brengen van de randvoorwaarden.

1.2 Doel

Het doel van voorliggende toetsing is het opsporen van mogelijke strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing van de bepalingen in de Flora- en faunawet noodzakelijk is.

1.3 Werkwijze

Om bovenstaand doel te bereiken zijn de volgende werkstappen doorlopen:

1. Bekende verspreidingsgegevens verzamelen van beschermde soorten in en nabij de locatie.
2. Terreinbezoek aan het plangebied.
3. Opstellen van een effectbeschrijving op basis van de inventarisatiegegevens. Hierbij wordt voornamelijk aandacht besteed aan eventueel voorkomende strikt beschermde planten- en diersoorten (genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van het Vrijstellingsbesluit). Voor de ze soorten geldt een strenger beschermingsregiem.
4. Beschrijving van verzachtende maatregelen.
5. Formuleren van een conclusie of een ontheffing ex art. 75 Flora- en faunawet noodzakelijk is.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Huidige gebiedskenmerken

De bestaande golfbaan De Lingewaelsche bevindt zich tussen de Haarweg en Spijsche kweldijk ten zuidoosten van de kern van Spijk (gemeente Lingewaal). Aan de oostzijde wordt de golfbaan begrensd door de Lingebos (van elkaar gescheiden door de Julianastraat). De kern van de uitbreiding van de golfbaan ligt in de landbouwpercelen tussen de Haarweg, Spijsche weg en de oude kweldijk, ten westen van en aansluitend op de bestaande golfbaan. Daarnaast maakt een perceel ten zuiden van de Haarweg (tussen de Haarweg en rijksweg A15; ter hoogte van de bestaande golfbaan) en enkele percelen ten noorden van de oude Kweldijk deel uit van de uitbreidingslocatie.

Landschappelijk ligt de golfbaan in het Lingegebied. Ten noorden van de Spijsche kweldijk en het bebebouwingslint van Spijk bevinden zich de buitendijks gelegen gronden langs de Linge. Het plangebied vormt een relatief open geheel binnen het binnendijkse Lingegebied. De bestaande golfbaan vormt een halfopen overgang tussen het Lingebos en open plangebied voor de uitbreiding. Langs de oost-westlopende Haarweg is een bomenlaan aanwezig. Op de oude kweldijk is eveneens opgaande begroeiing aanwezig.
[bron: Oranjewoud, 2004]

2.2 Bureaustudie

Plangebied

Uit de kilometerhokrapportage van het Natuurloket blijken een deel van de km-hokken waarin het plangebied zich bevindt (128/129-428/429) niet of slecht onderzocht te zijn op broedvogels, zoogdieren, amfibieën en vissen. Alleen km-hok 128-429 zijn amfibieën redelijk onderzocht, waarbij 5 soorten, waarvan 1 Habitatrichtlijnsoort en 1 Rode Lijstsoort. Daarnaast is km-hok 129-428 goed onderzocht op broedvogels, waarbij in totaal 36 soorten zijn aangetroffen, waarvan 2 van de Rode Lijst.

De flora is goed tot matig onderzocht, waarbij 1 tot 3 (in hok 128-429) beschermde soorten zijn aangetroffen. De watervogels zijn in over het gehele gebied goed onderzocht, waarbij 24 algemene soorten zijn waargenomen.

Omdat het plangebied slechts een beperkt oppervlakte van genoemde kilometerhokken beslaat, is niet duidelijk of aangetroffen soorten ook binnen het plangebied voorkomen.

[bron: www.natuurloket.nl]

Omgeving plangebied

Ten noordoosten van het plangebied bevindt zich een weidevogelgebied (Hooge Veld). Het Lingebos, ten oosten van de planlocatie, zijn eveneens redelijk veel beschermde soorten aanwezig. Hier zijn 5 amfibieënsoorten waargenomen waarvan 1 Habitatrichtlijnsoorten en 1 Rode Lijstsoort en 8 zoogdiersoorten, waarvan 5 Habitatrichtlijnsoorten (naar verwachting betreft dit algemene vleermuizen). In totaal zijn 41 broedvogelsoorten waargenomen (dit betreft op 2 Rode Lijstsoorten na allen algemene soorten). Daarnaast is recent 1 beschermde plantensoort waargenomen. [www.natuurloket.nl].

In het dal van de Linge zijn hoge natuurwaarden aanwezig. Een deel van de uiterwaarden langs de Linge is aangemeld als Habitatrichtlijngebied (Zuider Lingedijk /Diefdijk zuid) vanwege Habitatrichtlijnsoorten Kamsalamander, Bittervoorn, Kleine modderkruiper en Grote modderkruiper [bron: www.minlnv.nl/thema/groen/natuur/natura2000].

Uit de kilometerrapportage van het Natuurloket, blijken in de kilometerhokken waarin de Linge ter hoogte van het plangebied en het Lingebos is gelegen, Habitatrichtlijnsoorten voor te komen, te weten 3 soorten amfibieën en twee vissoorten. Dit betreft naar verwachting de Heikikker, Kamsalamander, Rugstreeppad, Kleine modderkruiper, Grote modderkruiper en/of Bittervoorn.

[bronnen: www.natuurloket.nl en RAVON 2004].

Conclusie bureaustudie

In de directe omgeving van het plangebied komen redelijk wat beschermde soorten voor waaronder diverse Habitatrichtlijn. Het plangebied zelf is niet of slechts deels onderzocht op de aanwezigheid van beschermde flora- en faunasoorten.

2.3 Veldbezoek

Aan de planlocatie en directe omgeving is op 5 april 2005 in het kader van de natuurtoets een terreinbezoek gebracht. Hierbij zijn de volgende biotopen aangetroffen.

Biotopen plangebied – uitbreidingslocatie (toekomstige golfterrein)

- Intensief beheerd grasland (weiland; merendeel van de landbouwpercelen)
- Intensief beheerd akkerland (lokaal enkele landbouwpercelen)
- Kavelsloten (steile taluds en voedselrijk water)
- Woonhuis/boerderij et erfbeplanting (bomen en struiken met kruidlaag) en deels cultuurtuin (Haarweg)

Biotopen plangebied - bestaande golfterrein (herininrichting)

- intensief beheerd grasland (holes)
- extensief beheerd grasland (roughs en semi-roughs)
- opgaande begroeiing (bosjes en bomen) (buitengebied)
- waterpartijen, plasjes en sloten met vrij natuurlijke oevervegetatie (buitengebied)
- zandkuilen (bunker)

Biotopen grenzend aan / deels lopend door het plangebied

- *Haarweg*: bomenlaan met wegberm met extensieve graslandvegetatie en brede sloten daarlangs
- *Oude Kweldijk*: dijk met opgaand loofhout met struik- en kruidlaag met weerszijden en brede sloten met lokaal oevervegetatie.
- *Landbouwgebied Hooge veld en Spijksche veld*: intensief beheerde graslandpercelen (weidevogels) en sloten
- *Lingebos*: loofbos met langs de rand sloten (met watervegetatie) en lokaal waterpartijen (recreatief medegebruik)

2.4 Aanwezige beschermde flora- en faunasoorten

In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van de beschermde soorten die zijn waargenomen in het plangebied, dan wel in de directe omgeving daarvan (resultaten terreinbezoek en bureaustudie). Hieronder worden de aanwezige waarden per soortgroep toegelicht.

Flora

Binnen het plangebied komen naar verwachting geen beschermde soorten voor vanwege de afwezigheid van geschikte standplaatsen.

De agrarische percelen in het (weilanden) worden intensief beheerd en de sloten zijn erg voedselrijk en hebben steile taluds zonder een goedontwikkelde oevervegetatie.

Een uitzondering hierop vormen de sloot langs de oude Kweldijk en de sloten rondom de huidige golfterrein waar wel natuurlijkere oevervegetaties aanwezig zijn. Mogelijk dat in de sloot langs de oude Kweldijk de beschermde Zwanebloem voorkomt; deze soort, is in het verleden (1983) waargenomen in de omgeving van het plangebied.

Broedvogels

In het plangebied zijn alleen algemene broedvogelsoorten aanwezig.

Weidevogels komen slechts lokaal in het plangebied voor. Op de landbouwpercelen tussen de oude Kweldijk en Haarweg broeden geen weidevogels. Redenen hiervan is de geringe lengte van de kavels en daardoor gevoeligheid voor predatie vanuit oude kweldijk [mededeling bewoonster boerderij Haarweg; zelf actief in weidevogelbeheer]. Binnen het plangebied zijn op twee plaatsen op akkerpercelen weidevogels waargenomen tijdens het terreinbezoek [Oranjewoud 5-4-05]. Dit betreft het perceel tussen de Haarweg en A15 (Kievit en Rode Lijstsoort Grutto in redelijke aantallen) en een perceel in de noordwesthoek van het plangebied ten noorden van de Oude Kweldijk (Kievit). Weidevogels zijn daarnaast in redelijke aantallen waargenomen in het Spijksche Veld (tussen Haarweg en A15 ten zuiden van het plangebied). Ten zuidoosten van het plangebied (omgeving Linge-bos) worden geen weidevogels verwacht (geringere kavelgrootte en predatie vanuit bos). Op de landbouwpercelen en/of langs de kavelsloten foerageren daarnaast behoorlijke aantallen van de Kraai en Houtduif en daarnaast Fazant en Blauw reiger. Deze soorten broeden buiten de planlocatie.

Algemene soorten van bos- en struweel zijn binnen het plangebied aanwezig in de erfbeplanting rond het woonhuis en boerderij aan de Haarweg en daarnaast lokaal in de opgaande begroeiing (bosjes) op de bestaande golfbaan. Belangrijk leefgebied voor deze soortgroep direct buiten plangebied is de opgaande begroeiing op de oude Kweldijk en het Linge-bos.

Algemene soorten gebonden aan bebouwing komen voor rond de bestaande bebouwing aan de Haardijk (boerderij/woonhuis). Onder de dakgoot van het woonhuis broeden grote aantallen van de Huismus (mondeline mededeling bewoonster).

Watervogels (Meerkoet, Wilde eend en lokaal Knobbelzwaan) komen voor in de sloten in en rondom het plangebied (uitbreiding en rondom bestaande golfbaan) en op de waterpartijen van de bestaande golfbaan

Zoogdieren

Op de planlocatie zijn geen verblijfplaatsen aanwezig van vleermuizen (bebouwing; niet geschikt als verblijf en aanwezige bomen; geen holten aangetroffen). Naar verwachting zijn in de omgeving van de planlocatie wel verblijfplaatsen aanwezig (bebouwing Spijk en het Linge-bos). De aanwezige opgaande beplanting langs en lokaal in het plangebied fungeert naar verwachting als vliegrouwe en/of foerageergebied van in de omgeving verblijvende vleermuizen. Van belang als zijn de bomenlaan Haarweg, de hieraan gelegen erfbeplanting rond boerderijen aan de Haarweg, de oude Kweldijk en het Linge-bos.

In het grootste deel van het plangebied (landbouwpercelen en kavelsloten) komen naar verwachting alleen een aantal algemene soorten kleine zoogdieren voor als enkele muizen- en spitsmuizensoorten, Mol en Woelrat. Op het bestaande golfterrein komt de Haas voor [mededeling bewoonster Haarweg]. Ook in berm van de Haarweg en ondergroei van de erfbeplanting van de boerderijen aan de Haarweg worden deze soorten, en wellicht de Egel, verwacht. In de opgaande begroeiing in de omgeving zal de soortenrijkdom groter

zijn (Oude kweldijk en Lingebos). De Vos komt voor in het Lingebos, en begeeft zich van daaruit regelmatig via de Oude Kweldijk in het plangebied [mondlinge mededeling terreinbeheerder golfbaan]. Naar verwachting komen ook marterachtigen voor in de omgeving van het gebied (Lingebos en oude Kweldijk).

Amfibieën

Binnen het plangebied komen algemene amfibieënsoorten voor te weten Bruine kikker, Gewone pad en naar verwachting Kleine watersalamander en Middelste groene kikker. De sloten fungeren als waterbiotoop; als landbiotoop fungeert de erfbeplanting rond aanwezige boerderijen en daarnaast met name het Lingebos, en de hiermee in verbinding staande Oude kweldijk en wellicht berm van de Haarweg.

Naast de algemene soorten komt mogelijk de Heikikker voor in het plangebied. Deze soort is in de ruime omgeving van de planlocatie waargenomen. [Provincie Zuid-Holland 2004, RAVON 2004]. Vanwege het voorkomen in de regio van de Heikikker in polderloten is de aanwezigheid binnen het plangebied niet op voorhand uit te sluiten. De Kamsalamander en die eveneens in de omgeving van het plangebied voorkomen (uiterwaarden Linge en Kamsalamander wellicht ook Lingebos) wordt niet verwacht binnen het plangebied vanwege ontbreken van geschikt biotoop.

De Rugstreeppad (waargenomen in het Lingedal en ten oosten van het Lingebos) komt potentieel leefgebied voor op de huidige golfbaan (ter plaatse van de bunkers, waterpartijen en roughs). Het is echter niet duidelijk of de soort ook op de golfbaan voorkomt.

Vissen

Binnen en rondom het plangebied komen in aanwezige sloten (bredere sloten en ook wellicht de kavelsloten) algemene (niet beschermde) vissoorten voor zoals Snoek en diverse voornsoorten. Daarnaast vormen de sloten geschikt leefgebied voor de in de regio, en het Lingedal voorkomende beschermde soorten Kleine modderkruiper en mogelijk Grote modderkruiper. De Bittervoorn, voorkomend in het Lingedal, wordt niet verwacht in het plangebied, vanwege ongeschiktheid van het biotoop.

Overige diersoorten

Overige beschermde soorten (o.a. reptielen, ongewervelden) komen niet voor op de planlocatie of directe omgeving vanwege hun landelijke verspreidingsbeeld en/of het ontbreken van een geschikt leefgebied.

2.5 Conclusie beschermde soorten

Binnen het plangebied komen geen beschermde florasoorten voor. Mogelijk dat wel beschermde soort aanwezig is langs de Oude kweldijk (buiten plangebiedsgrens).

Binnen het plangebied komen algemene beschermde diersoorten voor, waaronder kleine zoogdieren, amfibieën en broedvogels. Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen aanwezig van vleermuizen (alle soorten vallend onder de Habitatrictlijn).

Daarnaast zijn geschikte leefgebieden aanwezig van in de omgeving van het plangebied voorkomende Habitatrictlijnsoorten, te weten Kleine modderkruiper, Grote modderkruiper, Heikikker en op de bestaande golfbaan daarnaast mogelijk dan wel in de toekomst de Rugstreeppad. Het voorkomen van deze soorten binnen het plangebied is niet volledig uit te sluiten.

3 Toetsing effecten planontwikkeling

3.1 Beschrijving voorgenomen ingreep

De bestaande golfbaan van 9 holes wordt uitgebreid met 18 holes (waarvan 9 kleinere), nieuwe oefenfaciliteiten, een nieuw clubhuis, een verblijfsaccommodatie en een golfschool. De golfbaan zal aansluiten bij de landschappelijke structuur waarbij extra reliëf wordt aangebracht. Naast de holes (intensief gebruikte en beheerde greens en tees) vormen waterpartijen (in ruime mate in voorzien), bunkers en roughs belangrijke onderdelen van de golfbaan. De waterpartijen en watergangen worden natuurvriendelijk uitgevoerd. De roughs bestaan uit minder intensief onderhouden natuurlijke vegetatie. De bestaande watergangen en waterpartijen blijven deels gehandhaafd en worden deels opnieuw vormgegeven. De oude kweldijk met opgaande beplanting alsmede de bomenlaan langs de Haarweg blijven behouden. De golfbaan zelf wordt alleen overdag gebruikt en is derhalve niet verlicht. De driving range en oefenfaciliteiten, alsmede de bebouwing (paviljoen en nieuwe verblijfsaccommodatie) worden ook 's avonds gebruikt en zijn derhalve wel verlicht.

3.2 Effecten ingreep op natuurwaarden

Flora

Binnen het plangebied zijn geen beschermde soorten aanwezig. De sloot langs de Oude kweldijk (potentieel standplaats van de beschermde Zwanebloem) blijft intact. Derhalve treden geen effecten op op beschermde florasoorten.

Broedvogels

- *Weidevogels*

Locaal verdwijnen enkele percelen die door weidevogels worden gebruikt als broedgebied. Het merendeel van het plangebied fungeert echter in de huidige situatie niet als weidevogelgebied. De weidevogelgronden in de omgeving (Hoogveld, Spijsche veld) blijven intact.

Verstoring (door licht, geluid en aanwezigheid van mensen/materieel) treedt zeer lokaal op tijdens de uitvoering van de inrichtingswerkzaamheden. Ter plaatse van het perceel ten zuiden van de Haarweg (voorlopige situering verlichtte Driving range en oefenterrein) treedt na ingebruikname van de golfbaan mogelijk verstoring op, van in het Spijsche veld broedende weidevogels.

- *Struweelvogels en soorten gebonden aan bebouwing*

Zeer lokaal verdwijnt broedbiotoop van algemene soorten ter plaatse van de bebouwing met omliggende erfbeplanting aan de Haarweg. Dit betreft slechts een beperkt en tijdelijk effect. Soorten zullen uitwijken naar opgaande beplanting in de directe omgeving. Daarnaast ontstaat in de toekomstige situatie vervangend leefgebied na inrichting golfterrein

Zoogdieren

- *Vleermuizen*

Er treden geen negatieve effecten op in de omgeving van de planlocatie verblijvende vleermuizen. Het grootste deel van het plangebied heeft geen waarde voor vleermuizen. Bestaande vliegroutes en overgrote deel van het foerageergebied blijft onaangetast. In de te rooien opgaande beplanting en bebouwing (woonhuis/erfbeplanting Haarweg) zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Hier verdwijnt slecht lokaal een te verwaarlozen klein oppervlak aan foerageergebied. Daarbij betreft dit een tijdelijk effect. In de toekomstige situatie (golfterrein) wordt het plangebied veel geschikter als foerageergebied voor vleermuizen (toename voedselrijkdom door gevarieerdere begroeiing).

- *Overige zoogdieren*

De ingreep heeft geen negatief effect op de populaties van de ter plaatse van het plangebied aanwezige algemene kleine zoogdieren (alle soorten beschermd). Tijdens de uitvoering vindt tijdelijke verstoring plaats van aanwezige dieren. Deze zullen wegvluchten naar leefgebied in de alternatief de directe omgeving van het plangebied.

In het plangebied wordt daarnaast tijdelijk leefgebied vernietigd; na de inrichting van de golfbaan komt een groter oppervlak aan alternatief en gevarieerder leefgebied ervoor in de plaats. Naar verwachting zal de soortenrijkdom ter plaatse van het plangebied dan ook in de toekomstige situatie toenemen.

Amfibieën

De ingreep heeft derhalve geen significant negatief effect op de ter plaatse van het plangebied aanwezige amfibieënsoorten. Naar verwachting zal deze soortgroep er juist op vooruit gaan, doordat in de toekomstige situatie een groter oppervlak aan leefgebied aanwezig zal zijn.

Door de voorgenomen ingreep wordt lokaal leefgebied voor amfibieën vernietigd in het plangebied. Het betreft enerzijds waterbiotoop ter plaatse van de (wellicht slechts deels) te dempen kavelsloten en anderzijds landbiotoop ter plaatse van de erfbeplanting bij het woonhuis/boerderij aan de Haarweg.

Het betreft slechts een tijdelijk effect tijdens de uitvoeringswerkzaamheden op de uitbreidingslocatie. Na inrichting ontstaat een alternatief en groter oppervlak aan leefgebied ter plaatse van de roughs, aan te leggen waterpartijen en natuurvriendelijke oevers van de sloten. Daarbij zal de waterkwaliteit van het waterbiotoop verbeteren en wordt het oppervlak aan landbiotoop vergroot ten opzichte van de huidige situatie.

Ten tijde van de uitvoer is voldoende vervangend leefgebied rondom de uitbreidingslocatie die gespaard blijven en van waaruit herpopulatie kan plaatsvinden in het in het plangebied nieuw gecreëerd leefgebied voor de in het plangebied en omgeving voorkomende soorten.

Voor de zeer mobiele Rugstreeppad, die in de regio voorkomt, kan de uitbreiding positieve effecten hebben omdat de uitbreidingslocatie geschikt leefgebied ontstaat na inrichting van het golfterrein. Mocht de soort actueel al blijken voor te komen op de huidige golfbaan, dan kan de soort zich uitbreiden over de toekomstige golfbaan.

Vissen

Een deel van het bestaand vissenleefgebied (sloten en watergangen) in het plangebied en langs de randen ervan blijft gespaard bij de voorgenomen ingreep. Soorten die zich hier ophouden ondervinden dus geen effecten van de ingreep. Elders verdwijnt tijdelijk leefgebied (kavelsloten planlocatie) door vergraving en/of demping. Na inrichting ontstaat een alternatief en groter oppervlak aan leefgebied ter plaatse van aan te leggen waterpartijen en natuurvriendelijke oevers van de sloten.

De ingreep heeft dus slechts een lokaal en tijdelijk effect op eventueel in het plangebied aanwezige beschermde vissoorten. De ingreep heeft geen effect op populatieniveau, omdat voldoende sloottraject behouden blijft.

Ten tijde van de uitvoer is voldoende vervangend leefgebied rondom de uitbreidingslocatie die gespaard blijven en van waaruit herpopulatie kan plaatsvinden in het in het plangebied nieuw gecreëerd leefgebied voor de in het plangebied en omgeving voorkomende soorten.

3.3 Schadebeperkende maatregelen

Door een gerichte planning en enkele eenvoudige maatregelen kunnen de effecten op beschermde soorten worden beperkt. Deze maatregelen geven invulling aan de 'zorgplicht' vanuit de Flora- en faunawet. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat dieren niet in hun kwetsbare perioden (broedseizoen, voortplantingsperiode, winterslaap e.d.) mogen worden verstoord.

Door in de uitvoeringsplanning rekening te houden met kwetsbare periode van aanwezige beschermde soorten en een zorgvuldige handswijze, worden negatieve effecten op deze soorten ('schade') zo veel mogelijk worden voorkomen dan wel beperkt. Mede daardoor treden er geen significante effecten op populatieniveau op. Daarnaast kan de definitieve inrichting van de uitbreidingslocatie rekening gehouden worden met de aanwezige beschermde soorten.

Randvoorwaarden en concrete maatregelen om effecten op beschermde soorten te voorkomen, dan wel te verzachten zijn:

Maatregelen m.b.t. de uitvoeringsplanning en biotoopvrij maken terrein

- Uitvoer overige werkzaamheden buiten de vogelbroedtijd. Uitvoer binnen deze periode is mogelijk indien het biotoop vooraf soortenvrij is gemaakt.
- Uitvoerplanning afstemmen op kwetsbare perioden aanwezige beschermde amfibieën, vissen en kleine zoogdieren. Uitvoer binnen deze periode is mogelijk indien biotoop vooraf soortenvrij wordt gemaakt en gehouden (zie hieronder)
- Ecologische begeleiding bij het 'biotoopvrij maken' van de huidige biotopen op de planlocatie. Onder biotoopvrij maken wordt verstaan het verwijderen van terreindelen die geschikt leefgebied vormen voor dier- en/of plantensoorten. Hierdoor wordt het huidige biotoop voor aanvang van de werkzaamheden ongeschikt gemaakt (soorten zoeken elders een vervangend leefgebied) Het is van belang dat het 'biotoopvrij' maken dan wel houden, wordt afgestemd op de kwetsbare perioden van dieren.
- Biotoopvrij maken en houden terreindelen: maatregelen die hieronder vallen betreffen o.a. rooien opgaande begroeiing (en afvoer), verwijderen aanwezige schuilplaatsen rond bebouwing en intensief beheer aanwezige agrarische percelen
- Slopen van bebouwing (woonhuis/boerderij aan de Haarweg) buiten de vogelbroedtijd.

- Bouwrijp maken locatie verblijfsaccommodatie en aanbrengen verharding in de overwinteringsperiode van de Rugstreeppad (dan zit de soort elders in de omgeving ingegraven).; indien dit niet mogelijk is, dan uitrasteren risicovolle terreindelen¹

Randvoorwaarden m.b.t. de definitieve inrichting uitbreidingslocatie:

- Afstemmen locatie en verlichting drivingrange en oefenterrein op verstoring-gevoelige weide vogels op aangrenzende percelen (in voorlopig ontwerp gesitueerd ten zuiden van Haarweg (deel van weidevogel terrein Spijske veld).
- Inpassen en daar sparen terreindelen met beschermde waarden: inpassen leefgebied amfibieën en vissen (sloottrajecten) in definitief ontwerp.

3.4 Conclusie effecten op beschermde soorten

Op de planlocatie komen beschermde diersoorten voor, die door de voorgenomen ingreep schade kunnen ondervinden. Er treden echter geen significante effecten op populatieniveau op van de aanwezige beschermde soorten.

Door gerichte planning en enkele eenvoudige maatregelen kunnen effecten op beschermde soorten worden voorkomen, dan wel grotendeels beperkt. Daarnaast kan het definitief ontwerp afgestemd worden op aanwezige beschermde waarden.

Het duurzaam voortbestaan van de aanwezige soorten wordt niet aangetast door de voorgenomen ingreep. Het betreft grotendeels in Nederland algemeen en wijd verspreid voorkomende soorten (algemene zoogdieren, amfibieën, broedvogels). Een aantal minder algemene beschermde soorten blijkt juist in de regio, waarin het plangebied zich bevindt regelmatig en verspreid voor te komen (de Grutto, en de mogelijk in het plangebied aanwezige beschermde vissoorten en strikt beschermde amfibieën). Voor deze soorten is voldoende alternatief leefgebied aanwezig in de directe omgeving van het plangebied.

Na inrichting van de uitbreidingslocatie zal op de toekomstige golfbaan een groter oppervlak aan alternatief leefgebied gecreëerd worden voor de in de huidige situatie aanwezige soorten, met uitzondering van de lokaal aanwezige weidevogel. De weidevogels vinden echter voldoende vervangend leefgebied in de weidevogel terreinen in de directe omgeving van het plangebied (Hoogveld en ook Spijske veld).

Hieronder wordt van de in het plangebied aanwezige beschermde soorten, waarop van de voorgenomen ingreep effecten uitgaan, aangegeven onder welk beschermingsregime ze vallen en of een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en faunawet nodig is.

- Soorten van tabel 1 AMvB Flora- en faunawet

- Zoogdieren - algemene soorten: muizen en spitsmuizen, Haas, Egel, Mol, Woelrat
- Amfibieën - algemene soorten: Gewone pad, Bruine kikker, Middelste groene kikker en Kleine watersalamander

Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht. Wel dient de zorgplicht in acht te worden genomen.

- Soorten van tabel 2 AMvB Flora- en faunawet

- Vissen: Kleine modderkruiper

Voor deze soorten geldt een vrijstelling indien gewerkt wordt volgens een door het Min. van LNV goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode, dan dient een ontheffing

1. Ter voorkoming dat de Rugstreeppad (in de omgeving en potentieel lokaal op de huidige golfbaan voorkomend) zich ter plaatse aandient; elders plangebiedafrastering niet nodig.

ving Flora- en faunawet te worden aangevraagd (onderworpen aan een lichte toets). Daarnaast dient de zorgplicht in acht te worden genomen.

• Soorten van tabel 3 AMvB Flora- en faunawet

- Amfibieën: Heikikker, Rugstreeppad
- Vissen: Grote modderkruiper

Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ingrepen geen vrijstelling, ook niet met een goedgekeurde gedragscode. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd indien effecten optreden (onderworpen aan een zware toets). Daarbij dient de zorgplicht in acht te worden genomen.

• Broedvogels

- Weidevogels: Kievit, Scholekster en Grutto
- Bos- en struweelvogels: algemene soorten in opgaande begroeiing
- Soorten gebonden aan bebouwing: Huismus

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt geen vrijstelling van de ontheffingsplicht voor broedvogels (alle soorten beschermd). Voor zover het gaat om doden of verstoren van broedende vogels en vernietigen van nesten e.d. en dient formeel een ontheffing te worden aangevraagd. Voor broedvogels wordt echter geen ontheffing verleend. In de praktijk wordt daarom voor broedvogels geen ontheffing aangevraagd, waarbij als voorwaarde wordt gesteld dat broedvogels niet verstoord mogen worden tijdens de kwetsbare periode (broedtijd).

• Overige beschermde soorten

- Vleermuizen

Voor deze soort (van tabel 3 AMvB Flora- en faunawet) is geen ontheffing nodig omdat geen negatieve effecten optreden op de soort. Aanvullende inventarisatie gericht op deze soortgroepen is derhalve ook niet aan de orde.

De in de omgeving van het plangebied verblijvende vleermuizen (o.a. Lingebos) is geen ontheffing nodig omdat op deze soortgroep geen negatieve effecten uitgaan. Het oppervlak aan potentieel leefgebied (foerageergebied) wordt in de toekomst juist vergroot ter plaatse van de uitbreiding van de golfbaan. (voor toelichting zie § 3.2; effecten zoogdieren).

4 Aanvullend onderzoek

4.1 Aanleiding

De Lingewaelsche Beheer B.V. is in samenwerking met de gemeente Lingewaal voornemens de bestaande 9-holes Golfbaan De Lingewaelsche uit te breiden met 18 holes inclusief nieuwe oefenvoorzieningen en een verblijfaccommodatie. Om mogelijk strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet te bepalen is een natuurtoets uitgevoerd (d.d. 20 april 2005). De resultaten van de natuurtoets gegeven aan dat in het plangebied van Golfbaan de Lingewaelsche biotopen aanwezig zijn voor soorten die vallen onder de zwaardere beschermingsregimes van de Flora- en faunawet. Op basis van de resultaten zijn in het plangebied gerichte inventarisaties uitgevoerd naar het vóórkomen van (strikt) beschermde soorten. Het gaat hier om het daadwerkelijk vaststellen van de aan- of afwezigheid van de beschermde heikikker, rugstreepd, kleine en grote modderkruiper.

4.2 Terreinbezoek

Het plangebied is bezocht op 22 april 2005. Het veldwerk is uitgevoerd met een steeknet, waarmee de locaties steekproefsgewijs zijn bemonsterd.

Voedselrijke sloten in het weiland

De sloten zijn voedselrijk, met weinig waterplanten en bevatten geen beschermde soorten. Het voorkomen van vis in deze sloten, sluit de heikikker en salamanders uit. Algemene amfibieën (groene kikker en gewone pad) zijn aangetroffen.

Sloten langs de akkers

Deze sloten bevatten geen beschermde soorten. Erg voedselrijk en bestaan voor het grootste deel uit drab en flap.

Sloten langs de westzijde van de golfbaan

Dit zijn prachtige boeren sloten met veel waterplanten en fauna. Naast veel algemeen voorkomende amfibieën (groene kikker, kleine watersalamander) zijn ook veel niet beschermde vissen (zeelt en 3-doornige stekelbaars) aangetroffen. Hier is één kleine modderkruiper gevangen. De watergang waar de modderkruiper is gevangen staat in verbinding met de omringende sloten en poelen. De soort zal in het hele plangebied kunnen voorkomen.

Poelen en randwateren

De poelen staan voor het grootste deel in verbinding met andere wateren die vis bevatten. Een soort als de kamsalamander is hierdoor uit te sluiten, deze soort tolereert geen vis. In enkele vrij liggende poelen zijn algemeen voorkomende amfibieën aangetroffen.

Ruige pitrusvegetaties

Tijdens het terreinbezoek was de voortplantingsperiode van de heikikker inmiddels voorbij en de kikkers waren dan ook te vinden in het landbiotoop. In de ruige pitrusvegetaties zijn in totaal acht heikikkers aangetroffen. Op de golfbaan worden met name de ruige 'overhoekjes' gebruikt als landbiotoop door heikikkers. De vrij liggende poelen zijn in gebruikt als voortplantingsbiotoop.

4.3 Resultaten

Tijdens het terreinbezoek zijn twee beschermde soorten aangetroffen. Het gaat om de kleine modderkruiper en de heikikker. De heikikker is een strikt beschermde soort die naast de bescherming van de Flora- en faunawet ook vermeld staat op bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Bij het aantasten van leefgebied van de heikikker dient deze schade gecompenseerd te worden. Binnen het plangebied zijn de strikt beschermde rugstreeppad en grote modderkruiper **niet** aangetroffen.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusie

Voor aanvang van de werkzaamheden in het plangebied is het noodzakelijk om een ontheffing ex art. 75 van de Flora- en faunawet aan te vragen voor de beschermde soorten heikikker en kleine modderkruiper. De werkzaamheden vinden zoveel mogelijk plaats in de periode die voor aanwezig beschermde soorten de minste schade op zal leveren. Voor de algemene soorten geldt een vrijstelling.

Kleine modderkruiper

Bij de voorgenomen uitbreiding worden kleine modderkruipers verstoord en vaste verblijfplaatsen vernield dus een ontheffing is noodzakelijk. Indien gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode geldt een vrijstelling.

Momenteel liggen enkele gedragscodes ter inzage en zijn nog niet goedgekeurd, dus dient een ontheffing Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Werkzaamheden mogen niet plaatsvinden in de kwetsbare voortplantingsperiode (april - juni) en de winterrust (november - februari) van deze soort. Werkzaamheden kunnen 'veilig' worden uitgevoerd in de periode juli - oktober. Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen kleine modderkruipers te worden afgevangen en verplaatst naar een geschikt biotoop in de omgeving.

Heikikker

Bij de voorgenomen uitbreiding worden heikikkers verstoord en vaste verblijfplaatsen vernield dus een ontheffing is noodzakelijk. Voor de heikikker geldt voor ruimtelijke ingrepen geen vrijstelling, ook niet op basis van een goedgekeurde gedragscode. Het leefgebied dat verloren gaat moet worden gecompenseerd.

Werkzaamheden mogen niet plaatsvinden in de kwetsbare voortplantingsperiode (maart - april), periode van larven in het water (maart - juni) en de winterrust (november - maart) van de heikikker. Werkzaamheden kunnen 'veilig' worden uitgevoerd in de periode juli - oktober. Voorafgaand aan de werkzaamheden moet duidelijk zijn waar de heikikkers zich bevinden om zo het te compenseren leefgebied te bepalen. Ook kan dan bekeken worden of delen van het leefgebied gespaard kunnen blijven. Deze inventarisatie moet uitgevoerd worden in de voortplantingsperiode maart - april. Aangezien het hier om een strikt beschermd soort gaat dient voorafgaand aan de werkzaamheden zo veel mogelijk exemplaren te worden gevangen en overgeplaatst naar een geschikt biotoop in de omgeving.

Ontheffingsaanvraag

Voor de start van de werkzaamheden dient voor een aantal beschermde soorten ontheffing aangevraagd te worden ex art. 75 van de Flora en faunawet. Deze soorten en de te overtreden verbodsbepalingen zijn te vinden in tabel 2.

Tabel 2: soorten waarvoor ontheffing aangevraagd dient te worden.

Soort	Verbodsbepaling	Mitigerende maatregel
<i>Amfibieën</i>		
Kleine modderkruiper <i>Cobitis taenia</i>	Art. 9, 11 en 13 : beschadigen, vernielen van vaste verblijfplaatsen en vervoeren en onder zich hebben.	Buiten de voortplantingsperiode en winterrust. Wegvangen en overzetten.
Heikikker <i>Rana arvalis</i>	Art. 9, 11, 13: beschadigen, vernielen van vaste verblijfplaatsen en vervoeren en onder zich hebben.	Buiten de voortplantingsperiode, winterrust en larvaal stadium. Wegvangen en overzetten.

Een ontheffing kan voor de duur van maximaal 5 jaar worden aangevraagd. Aanbevolen wordt om de ontheffingsaanvraag minstens een half jaar vóór aanvang van de werkzaamheden aan te vragen. Voor de procedure voor de aanvraag moet rekening worden gehouden met een verwachte doorlooptijd van acht weken. Indien er sprake is van bezwaar en beroep kan de procedure langer zijn.

Mitigerende maatregelen

In de ontheffingsaanvraag dient te worden aangegeven welke mitigerende maatregelen genomen worden om negatieve effecten te voorkomen of te beperken.

- Werkzaamheden buiten de kwetsbare voortplantingsperiode uitvoeren;
- Werkzaamheden buiten de winterrust uitvoeren;
- Werkzaamheden buiten de periode waarin de larven zich in het water bevinden;
- Wegvangen en verplaatsen naar geschikt biotoop;

5.2 Compensatie

Voor de Heikikker geldt het strikte afwegingskader van de Flora- en faunawet aangezien de soort is opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn.

Voor deze soort geldt het zwaarste beschermingsregime en is bij ruimtelijke ontwikkelingen geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht.

In een ontheffing moet behalve de toelichting op de drie criteria (1. er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, 2. er is geen alternatief en 3. 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort') ook een compensatievoorstel worden uitgewerkt. Wezenlijke onderdelen van het leefgebied van de heikikker die met de ingreep verloren gaan moeten worden gecompenseerd.

Het compensatievoorstel moet worden afgestemd op de oppervlakten van de habitats die daadwerkelijk bij de projectontwikkeling verloren gaan. Indien een deel van het leefgebied kan worden behouden of worden ingepast in het project, dan kan de compensatie-opgave daarmee worden verminderd. Een en ander dient te worden uitgewerkt in samenhang met een inventarisatie en de nadere uitwerking van de projectontwikkeling.

5.3 Zorgplicht

Om de risico's op verstoring van beschermde soorten op het werkterrein te minimaliseren, wordt aanbevolen om voorafgaand aan de werkzaamheden het terrein te controleren op de aanwezigheid van beschermde soorten. Eventueel aangetroffen soorten dienen verplaatst te worden naar geschikt leefgebied in de omgeving.

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een bouwlocatie in die periode bouwrijp wordt gemaakt, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen).

De uitbreiding van de golfbaan De Lingewaelsche is gepland op de terreinen die op de kadastrale kaart zijn aangegeven als 'natuurtoets'. Deze terreinen zijn van groot belang voor de natuur en de recreatie. Het is van belang om de natuurtoets te beschermen en te ontwikkelen. De uitbreiding van de golfbaan moet daarom zorgvuldig worden gepland en uitgevoerd. Het is belangrijk om de natuurtoets te beschermen en te ontwikkelen. De uitbreiding van de golfbaan moet daarom zorgvuldig worden gepland en uitgevoerd.

De uitbreiding van de golfbaan De Lingewaelsche is gepland op de terreinen die op de kadastrale kaart zijn aangegeven als 'natuurtoets'. Deze terreinen zijn van groot belang voor de natuur en de recreatie. Het is van belang om de natuurtoets te beschermen en te ontwikkelen. De uitbreiding van de golfbaan moet daarom zorgvuldig worden gepland en uitgevoerd. Het is belangrijk om de natuurtoets te beschermen en te ontwikkelen. De uitbreiding van de golfbaan moet daarom zorgvuldig worden gepland en uitgevoerd.

De uitbreiding van de golfbaan De Lingewaelsche is gepland op de terreinen die op de kadastrale kaart zijn aangegeven als 'natuurtoets'. Deze terreinen zijn van groot belang voor de natuur en de recreatie. Het is van belang om de natuurtoets te beschermen en te ontwikkelen. De uitbreiding van de golfbaan moet daarom zorgvuldig worden gepland en uitgevoerd. Het is belangrijk om de natuurtoets te beschermen en te ontwikkelen. De uitbreiding van de golfbaan moet daarom zorgvuldig worden gepland en uitgevoerd.

De uitbreiding van de golfbaan De Lingewaelsche is gepland op de terreinen die op de kadastrale kaart zijn aangegeven als 'natuurtoets'. Deze terreinen zijn van groot belang voor de natuur en de recreatie. Het is van belang om de natuurtoets te beschermen en te ontwikkelen. De uitbreiding van de golfbaan moet daarom zorgvuldig worden gepland en uitgevoerd. Het is belangrijk om de natuurtoets te beschermen en te ontwikkelen. De uitbreiding van de golfbaan moet daarom zorgvuldig worden gepland en uitgevoerd.

6 Literatuur

Bureaustudie

Oranjewoud, 2004.

Startnotitie m.e.r. Uitbreiding Golfbaan De Lingewaelsche. Projectnr. 1907-147987 d.d.23-11-04).

Nie, H. de, 1996.

Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen. Info over ecologie en verspreiding soorten.

Provincie Zuid-Holland, 2004.

Beschermde planten en dieren in Zuid-Holland. De verspreiding van Europese Habitatrichtlijnsoorten in kaart. (km-hok-niveau)

RAVON, 2004

Jaarverslag 2002 met verspreidingsgegevens op uur-hok-niveau (periode 1997 t/m 2001)

www.RAVON.nl

Reptielen Amfibieën Onderzoek Nederland. Informatie over ecologie en verspreiding amfibieën en vissen

www.Natuurloket.nl

Km-hok-rapportage plangebied (aanwezigheid van beschermde soorten per soortgroep inclusief compleetheid en actualiteit gegevens) inclusief link naar de Landelijke Vegetatiedatabank (informatie m.b.t. verricht flora-onderzoek en opnamelijsten)

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/soorten

informatie over vogel- en habitatrichtlijnsoorten (ecologie, biotoop, randvoorwaarden en storingsgevoeligheid)

www.minlnv.nl/thema/groen/natuur/natura2000 en

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebieden

informatie over habitat- en vogelrichtlijngebieden (ligging, begrenzing, soorten en habitattypen waarvoor gebieden begrensd zijn)

terreinbezoek natuurtoets:

Oranjewoud, 2005

Bevindingen terreinbezoek t.b.v. Natuurtoets door Oranjewoud d.d. 5 april 2005.

(waarnemer L. van Oirschot-Beerens)

Bevindingen aanvullend terreinbezoek t.b.v. Natuurtoets door Oranjewoud d.d. 22 april 2005. (waarnemer M. Braad)

Bijlage 1: Bevindingen terreinbezoek en bureaustudie

Bevindingen terreinbezoek en resultaten bureaustudie

Soort	Status			Plangebied			Omgeving plangebied				Bron
	FFW	HR VR	RL	Uitbreiding - Agrarisch Gebied	Uitbreiding Boerderij en erf	Herinrichting bestaande golfbaan	Kweldijkje + sloten er langs	Linge- bos e.o.	Spijks- che veld	Linge- dal e.o.	
Broedvogels											
Blaauwe reiger	X			Xf							1a
Buizerd	X						Xb (2004)				1b
Ijsvogel	X	I					X				1b
Fazant	X			Xf		X					1a, b
Grutto	X		GE	Xb (lok)				X			1a
Heggenmus	X				X						1a
Houtduif	X			Xf	Xb	X					1a,b,c
Huismus	X				Xb						1a, c
Kraai	X			X	X	X					1a,b,c
Kievit	X			Xb (lok)				X			1a
Knobbelzwaan	X					Xb (2004)					1b
Koolmees	X				X		X	X			1a,c
Meerkoet	X			X		X	X				1a
Nijlgans	X			Xf (loc)							1a
Pimpelmees	X				X						1a,c
Putter	X						X				1a
Scholekster	X			Xb (lok)							1a
Spreeuw	X						X				1a
Vink	X				X		X	X			1a
Wilde eend	X			X		X	X				1a, b
Zoogdieren											
Haas	X1					X					1b, c
Mol	X1			X (loc)							1a
Muizen/spitsmuizen	X1			X							1a
Vos	X1							X			1b
Woelrat	X1			X							1a
Amfibieën											
Bruine kikker	X1					X					1b
Gewone pad	X1				X						1c
Salamander	X?	?	?			X					1c
Kleine watersalam.	X1										
Heikikker	X3b	4	KW							X	2
Kamsalamander	X3b	2,4	KW							X	2, 3
Rugstreppad	X3b	4								X	2
Vissen											
Snoek						X					1c
Voorn						X					1c
Bittervoorn	X3a	2	KW							X	3
Kleine modderkruiper	X2	2								X	3
Grote modderkruiper	X3a	2	KW							X	3

Toelichting tabel

X waargenomen b broedend, f fouragerend, lok (lokaal)

Status:

FFW: x soort is beschermd krachtens de Flora- en faunawet.

1 soort tabel 1 (algemene soort), 2 soort tabel 2, 3 soort tabel 3 (a. bijlage 1 AMvB, 3b: soort van bijlage 4 Habitatrictlijn)

HR Habitatrictlijnsoort: 2, 4 soort van bijlage 2 en 4

2: soort waar voor de bescherming speciale gebieden aangewezen dienen te worden; 4: strikt beschermde soort

VR Vogelrichtlijnsoort: I soort van bijlage I van de VR

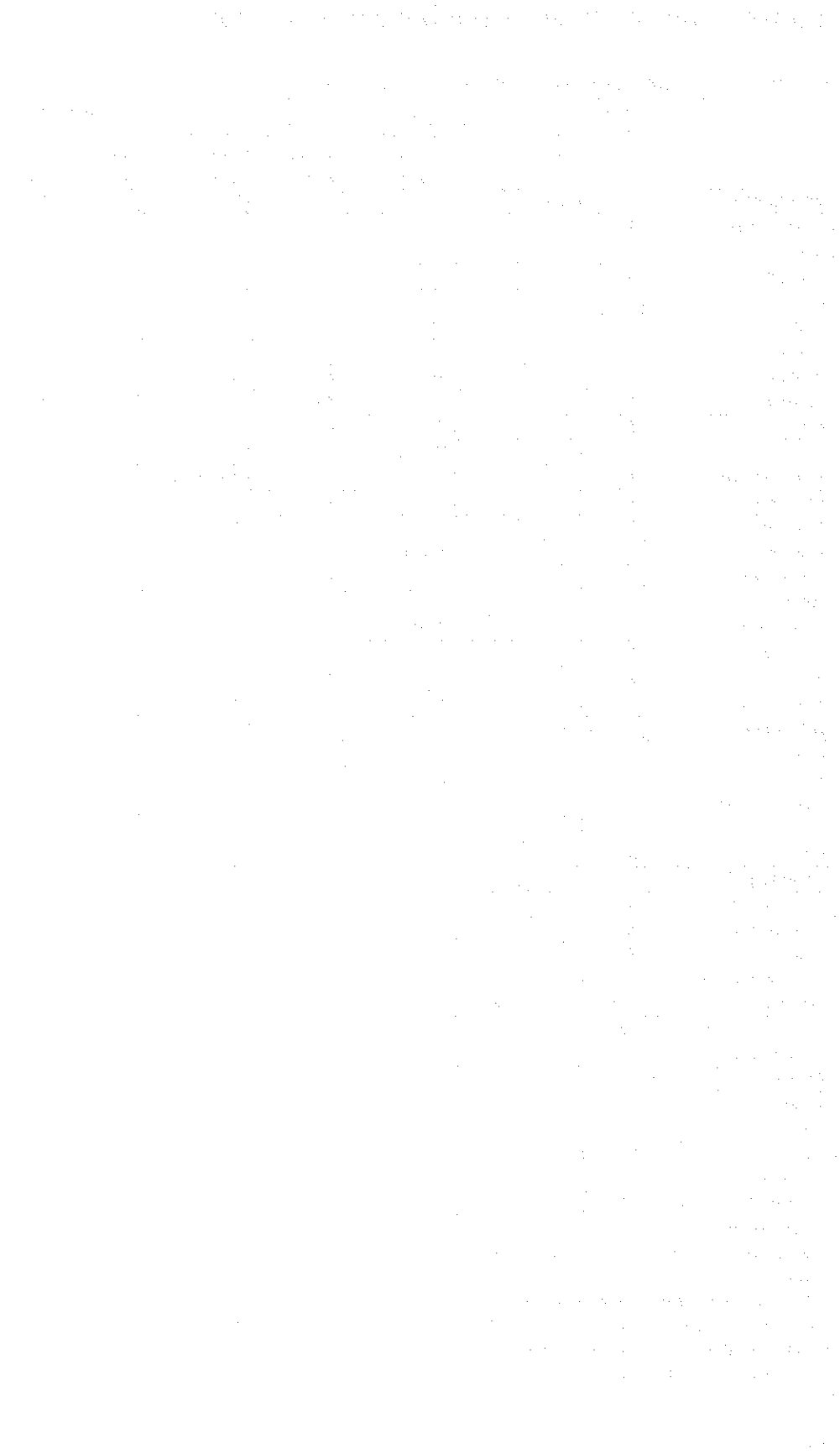
RL: Rode LijstsoortCategorieën PM

Bron

1 Terreinbezoek Oranjewoud (april 2005) a. eigen waarneming, b. mondelinge mededeling beheerder golfbaan De Lingewaelsche, c. mondelinge mededeling bewoonster woonhuis/boerderij aan de Haarweg

2. Provincie Zuid-Holland 2004. Verspreiding Habitatrictlijnsoorten.

3. Alterra 2005. HR-Soorten waarvoor uiterwaardengebied 'Zuider Lingedijk/Diefdijk Zuid langs de Linge is aangemeid.

Bijlage 2: Wettelijk kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming omvat de beschermde natuurmonumenten (aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet) en de Speciale BeschermingsZones (SBZ), aangewezen in het kader van de Vogel- en/of de Habitatrichtlijn. De gebiedsbescherming van de SBZ is nog niet geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. Momenteel is men in een vergevorderd stadium om het gebiedsbeschermingsaspect voor de SBZ te implementeren in de Natuurbeschermingswet 1998. Tot de voltooiing van de implementatie zijn de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn rechtstreeks van toepassing.

Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

De soortbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen SBZ welke zijn vermeld in bijlage IV. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied. Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit de kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet (zie paragraaf 2.2 van het voorgaande rapport).

Flora- en faunawet

Onder de werking van de Flora- en faunawet vallen circa 1.000 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren (m.u.v. de huismuis en zwarte en bruine rat), vogels, amfibieën en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal soorten planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt de algemene zorgplicht (art. 2).

Volgens de Flora- en faunawet mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden verwond, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet worden beschadigd, vernield of verstoord.

Beschermde planten mogen op geen enkele wijze van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de wet staan genoemd in onderstaand kader.

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten:

- Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of om een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren:

- Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren.
- Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren
- Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren.
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren

De werkingssfeer van de Flora- en faunawet is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft soorten overal in Nederland bescherming.

In artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de ontheffingsmogelijkheden weergegeven. Op 23 februari 2005 is de Algemene Maatregel van Bestuur m.b.t. artikel 75 van de Flora- en faunawet² in werking getreden. Middels deze AMvB wordt onder bepaalde voorwaarden een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Deze vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig gebruik en bestendig beheer en onderhoud en voor bepaalde (algemeen voorkomende) soorten. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af het de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. In de AMvB worden hiertoe verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime AMvB: Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten is derhalve geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Flora- en faunawet uitgaat. Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de Egel, Konijn en Mol, Ree en Vos; , algemene amfibieënsoorten, waaronder de Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander en plantensoorten als Grasklokje en Gewone dotterbloem.
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime AMvB: Voor soorten van tabel 2 van de AMvB is bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, indien gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode, dan dient ontheffing aangevraagd te worden, welke wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'(lichte toets). Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 2 de algemene zorgplicht.

1. Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijzigingen van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen.

- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime AMvB.

Voor soorten van tabel 3 geldt het zwaarste beschermingsregime en is bij ruimtelijke ontwikkelingen geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, ook niet met een gedragscode. Voor deze soorten dient een ontheffing aangevraagd te worden, welke aan drie criteria wordt getoetst (zware toets): er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 3 de algemene zorgplicht.

Tot dit beschermingsregime horen o.a. alle vleermuissoorten, de Das, verschillende amfibieënsoorten waaronder Rugstreeppad en Kamsalamander en vissoorten waaronder Grote modderkruiper

- Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 t/m 3; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd.

T.a.v. vogels geldt, dat werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord verboden zijn.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode dan dient formeel een ontheffing te worden aangevraagd. Voor broedvogels wordt echter geen ontheffing verleend waarbij als voorwaarde wordt gesteld dat broedvogels niet verstoord mogen worden tijdens het kwetsbare broedseizoen; dit mede in het kader van de algemene zorgplicht die ook voor vogels geldt.

